

7. VOLBY A VÝMĚNY POLITIKU

7.1. ÚVOD

Společenský plánovač a politik

- **Společenský plánovač** je osoba, která v idealizovaném světě vytváří optimální politiky v nekonečně dlouhém časovém období.
- **Politik** čelí v reálném světě v pravidelných intervalech riziku, že bude vystřídán jiným politikem a tohoto rizika si je vědom.

Jak riziko nezvolení ovlivňuje chování politiků?

- 1) Mohou preferovat politiky, které zvýší pravděpodobnost jejich znovuzvolení
- 2) Politik, který se obává, že by mohl být nezvolen, může volit politiky, které budou limitovat možnosti jeho nástupce
- 3) Volby zanášejí do tvorby hospodářské politiky nejistotu

Ideologičtí a oportunističtí politici

Je cílem politika udržet si funkci nebo implementovat konkrétní program?

- Ideologický politik** (partisan) je politik, který se zajímá především o prosazení svého politického programu.
- Oportunistický politik** (opportunistic, office-motivated) je politik, který se zajímá především o udržení úřadů a výhod spojených s vládnutím.

Chování politiků

Dva rozdílní **oportunističtí** politici budou ve stejné věci preferovat stejné politiky.

Dva rozdílní **ideologičtí** politici budou ve stejné věci preferovat odlišné politiky.

V realitě oba motivy splývají → k prosazení programu je potřeba získat/udržet úřad.

Volby

Volby = obvyklý mechanismus pro výběr tvůrců hospodářské politiky (v civilizovaných zemích)

Ve volbách vybírají voliči své zástupce, aby z jejich pověření vytvářeli hospodářské politiky → klasický případ problému **principal – agent**.

Volby z pohledu modelu pán- správce

- Jak může být správce (politik) motivován, aby v úřadě prováděl politiku, která je prospěšná pánovi (voliči)?
- Kdy se volič rozhodne ve volbách správce znovuzvolit, a kdy ho vymění?
- Jak činy správce (politika) následně ovlivňují rozhodování pána (voliče) ve volbách?

Komplikace!

Model pán-správce je nejvíce užitečný v případě jednoho pána a jednoho správce.

Ve volbách je ovšem **mnoho pánů** (voličů) s odlišnými preferencemi. → jak rozklíčovat vazbu mezi činy politika a jeho volebním (ne)úspěchem?

Střídání stráží

Co politik, který tuší, že **neuspěje** ve volbách (popřípadě již nechce kandidovat)? Pokud je ideologický a zajímá ho co se bude dít po jeho odchodu, potom:

- a) se může snažit zvýšit pravděpodobnost, že jeho nástupcem bude někdo s podobnými preferencemi jako má o sám
- b) pokud se obává, že bude zvolen někdo s kompletně odlišnými preferencemi, může se snažit limitovat jeho budoucí možnosti volby → svázat mu ruce (třeba zvýšit veřejný dluh)

7.2. VOLBY A HODNOCENÍ POLITIKU

Volby jako kontrolní mechanismus

Ve volbách se politici zodpovídají voličům. Volby umožňují voličům vybrat nejlepší kandidáty. Nejlepší může znamenat buď nejvíce schopný nebo nejvíce ideologický blízky pozici daného voliče.

Volby fungují také jako korekční mechanismus. Špatní/neschopní politici budou ve volbách vyměněni, což působí jako memento pro politiky v úřadě.

Volby jako prevence morálního hazardu

Pokud výkonnost politiků v úřadě není daná pouze jejich vnitřními charakteristikami (ideologie, kompetentnost), ale také absencí oportunistického chování politiků v úřadě (lenost, korupce), potom volby mohou sloužit jako nástroj blokace takovýchto vzorců chování

Pokud by zvolení politici vykazovali tendenci k takovému typu chování, mohou jim voliči vyhrožovat výměnou.

Barro model (1973)

Model: Formalizace myšlenky, jak možnost znovu(ne)zvolení může vynucovat takové chování politiků, aby sledovali zájmy voličů a nikoliv své vlastní

Předpoklady: dokonalé informace, konečný horizont

Idea: Základním ekonomickým problémem v modelu je poskytování veřejného statku g financovaného zdaněním, kdy optimální množství veřejných statku je g^* .

Poskytované množství veřejného statku je určeno oportunistickým politikem, který by v případě absence volební kontroly volil úroveň výdajů na veřejné statky g^{\wedge} , která je ovšem vyšší než optimální z pohledu reprezentativního voliče. ($g^{\wedge} > g^*$)

Volby v Barro modelu

Voliči kontrolují politika následovně. Voliči stanoví hodnotu $g^\# < g^\wedge$. Politik **je** znovuzvolen, pokud je množství veřejných statků $g \leq g^\#$ a **není** znovuzvolen, pokud $g > g^\#$. Hodnota $g^\#$ je určena voliči a je stanovena natolik vysoko, aby politik volil nabídku veřejných služeb $g^\#$ a nikoliv g^\wedge .

Kritická hodnota $g^\#$ potom závisí na délce volebního období, počtu období, které chce politik zastávat v úřadě (reprezentuje hodnotu znovuzvolení), politikově diskontním faktoru a rozdílem mezi jeho platem ve funkci a v alternativním zaměstnání.

Barro pak v rámci modelu zkoumá, jak se bude měnit **rovnováha** v závislosti na změnách parametrů modelu (frekvence voleb).

Ferejohn (1986) model

Model volební kontroly politiků, který překonává některé limity Barro modelu.

Předpoklady: nekonečný horizont (politici se zajímají i o to, co se bude dít po jejich odchodu z funkce). Pouze výsledky hospodářské politiky jsou pozorovány voliči (nikoliv akce/úmysly) → model nedokonalých informací. Všichni kandidáti ve volbách jsou identičtí ve schopnostech a ideologii.

Preference voličů

Klíčový vliv má předpoklad o skladbě voličů.

Pokud jsou všichni voliči **identiční** (mají stejné preference) → potom stejně jako Barro modelu volby ve Ferejohn modelu blokují u politika oportunistické chování.

Pokud jsou voliči **heterogenní** (mají odlišné preference) → potom politik může jednotlivé skupiny voličů stavět proti sobě a být tak minimálně kontrolován.

Hra politika s voliči

Pokud mají voliči odlišné preference, politik s nimi může hrát hru kočky s myší, kdy pomocí různých dotací pro různé skupiny hledá **minimální potřebnou většinu** pro své zvolení.

Pokud se voliči nemohou společně domluvit na politika(!), potom se v důsledku takovýchto her se politik může stát voliči zcela nekontrolovatelný.

Důsledky...

V důsledku konfliktu preferencí mezi jednotlivými skupinami voličů (a jejich využívání politikem) dochází k situaci, kdy voliči jsou nakonec v horší situaci, než kdyby politik prováděl pouze všeobecně prospěšnou politiku.

Navíc ani výměna politika v tomto případě nepomůže, protože ten by měl v modelu zcela stejnou motivaci k takovému typu chování jako jeho předchůdce.

Co s tím?

Pokud by jednotlivci s odlišnými preferencemi hlasovali čistě podle svých **individuálních** zisků/ztrát, potom by bylo takové chování politika možné.

Pokud se ovšem jednotlivci ve volbách rozhodují více podle **agregátních** úspěchů/neúspěchů politika, potom je možnost politika využívat distribučních konfliktů ve svůj prospěch limitována

Voličovo dilema

Na základě čeho se rozhodují voliči ve volbách:

- Individuální x Agregátní (preference)
- Retrospektiva x Budoucnost (zkušenost x sliby)

Empirické studie naznačují, že voliči volí spíše na základě **agregátních** preferencí a **retrospektivní** zkušenosti.

7.3. OPORTUNISTICKÝ POLITICKO EKONOMICKÝ CYKLUS

Politicko-ekonomický cyklus

Politicko-ekonomický cyklus (PBC) = modely ekonomických cyklů ovlivněných cyklem politickým.

Oportunistický PBC = snaha vyhrát volby pomocí oportunistické manipulace ekonomiky

Klíčová otázka: Jak volební soutěž mezi politikem v úřadě a jeho vyzyvatelem ovlivňuje makroekonomické agregáty?

Empirická podpora pro OPBC

- 1) Ekonomická situace před volbami výrazně ovlivňuje rozhodování voličů
 - 2) Politici jsou si tohoto faktu vědomi a snaží se jej využít
- *empirické studie identifikující cyklický vývoj nástrojů hospodářské politiky a ukazatelů ekonomické aktivity, které jsou korelovány s průběhem politického cyklu s vrcholem v období voleb*

Empirické studie

Kramer (1971): Počet hlasů ve volbách pro vládnoucí stranu (do Kongresu USA) je silně determinován tempem růstu reálného důchodu na hlavu a mírou inflace ve volebním roce.

Fair (1978): Prezidentské volby v USA 1916-1976. Prezidentské volby jako referendum o hospodářské politice.

Fair (1978) – výsledky (1)

Ekonomická výkonnost hospodářství před volbami ovlivňuje volební výsledek.

Změny **reálného HNP na hlavu** (a nezaměstnanosti) ve volebním roce se významně projevovaly ve volebním výsledku.

1% zvýšení reálného růstu zvyšuje počet hlasů vládnoucí strany přibližně také o 1%

Nejsilnější čtvrtletní efekt je možné naměřit těsně před volbami.

Fair (1978) – výsledky (2)

Ostatních 14 zkoumaných makroekonomických indikátorů mělo na volební výsledek pouze malý vliv. Významná byla pouze **míra inflace** v dvouletém období před volbami.

Dalším zásadním výsledkem bylo, že voliči mají **vysoký diskontní faktor**. Neberou tak v úvahu výsledky starší než rok či dva.

Podobné výsledky byly identifikovány v řadě dalších studií provedených v **dalších zemích**.

Individuální x agregátní

Rozhodují se voliči ve volbách na základě agregátní nebo individuální ekonomické situace?

Lewis-Beck (1988): Analýza mnoha průřezových studií → výsledek: individuální ekonomická situace má minimální vliv na volební hlasování

Zdůvodnění(?): Volič racionálně usuzuje, že agregátní ekonomická situace je lepším měřítkem schopností politika než jeho individuální ekonomická situace.

Politická manipulace

Pokud voliči reagují na všeobecnou ekonomickou situaci, potom se politici budou snažit této skutečnosti využít.

Zvyšování veřejných výdajů a transferů ve volebním roce, odkládání zvyšování daní → snaha příznivým způsobem ovlivnit ekonomickou situaci těsně před volbami.

Nordhausův model PBC (1975) (1)

- všichni voliči jsou **identiční** → mezi voliči neexistují konflikty zájmů → rozhodují se na základě vývoje makroekonomických indikátorů → voliči nemají všechny informace
- **oportunistický politik** se snaží před volbami stimulovat ekonomiku, aby snížil nezaměstnanost, náklad v podobě inflace přijde až po volbách
- **oportunismus** politika znamená, že on sám nemá žádné preference ohledně inflace a nezaměstnanosti.

Nordhausův model PBC (2)

Ekonomika je charakteristická klesající **Phillipsovou křivkou**, která vytváří volbu mezi inflací a nezaměstnaností a inflační očekávání se přizpůsobují pomalu.

Voliči preferují jak nízkou inflaci, tak nízkou nezaměstnanost, ale při hodnocení politiků mají krátkou paměť a žádnou schopnost předvídat.

Pomalé přizpůsobování inflačních očekávání v důsledku ekonomické stimulace, společně s krátkozrakými voliči umožňuje politikovi manipulaci s makroekonomickými proměnnými ke svému prospěchu.

Nordhausův model PBC (3)

Nordhausův model opět založen na **dvou rovnicích** Barro-Gordon modelu

Cílem politika je maximalizovat pravděpodobnost svého **znovuzvolení**.

Voličovo rozhodování je **retrospektivní**, tudíž je závislé na výsledcích hospodářské politiky politika v minulosti.

Ekonomická výkonnost je měřena vývojem inflace a nezaměstnanosti, tudíž voličova nespokojenost s nimi je možné měřit pomocí ztrátové funkce z Barro-Gordon modelu.

Ztrátová funkce voličů

$$L_t = U_t + \theta \frac{(\pi - \pi^*)^2}{2}$$

π^* míra inflace, kterou voliči preferují

θ váha, kterou voliči přikládají odchylkám inflace relativně k nezaměstnanosti

Pro jednoduchost předpokládáme, že $\pi^* = 0$

Kolik hlasů politik získá ve volbách?

$$N_t = N \left[\sum_{s=0}^3 \beta^s L_{t-s} \right] + \varepsilon_t$$

Volby na konci období t .

Počet hlasů N_t je funkcí blahobytu voličů

Počet období mezi volbami.....4

$0 < \beta < 1$ Diskontní faktor na minulé výkony politiků

Ohledně β předpokládáme, že je malé a odráží tak rychlé zapomínání voličů

Fungování ekonomiky: Phillipsova křivka

Předpoklad: inflace (π) reaguje na růst peněžní zásoby (μ) se zpožděním: $\pi_t = \mu_{t-1}$

Odchylka míry nezaměstnanosti U_t v každém období od přirozené míry nezaměstnanosti (nuly v našem značení) potom závisí na rozdílu mezi skutečnou mírou růstu peněžní zásoby a všeobecně očekávanou mírou růstu peněžní zásoby (μ_t^e):

$$U_t = - (\mu_t - \mu_t^e)$$

Centrální banka kontroluje μ .

Jak fungují očekávání?

adaptivní očekávání:

$$\mu_t^e = \mu_{t-1} + \alpha(\mu_{t-1}^e - \mu_{t-1})$$

αkoeficient v rozmezí 0 až 1, který udává s jakou rychlostí se očekávání přizpůsobují minulým tempům růstu peněžní zásoby

Úpravou:

$$\mu_t^e = (1 - \alpha) \sum_{i=1}^{\infty} \alpha^{i-1} \mu_{t-1}$$

Zjednodušení pro jedno volební období

Předpokládejme, že volby se uskutečňují každé 4 roky, a že α je blízké nule, to znamená, že α^2 a vyšší jsou přibližně nula, čímž dostáváme:

$$\mu_t^e = (1 - \alpha)\mu_{t-1} + \alpha\mu_{t-2}$$

Jak se utváří očekávání?

μ_t^e **nezávisí** na očekávaných budoucích politikách → očekávání nejsou **racionální**.

Absence racionálních očekávání společně s neexistencí jakéhokoliv jiného spojení mezi obdobími umožňuje politikovi využívat vazbu mezi inflací a nezaměstnaností k ovlivnění svého volebního výsledku.

Očekávaný počet hlasů ve volbách

$$\begin{aligned} \sum \beta^s L_{t-s} &= \frac{\theta}{2} \mu_t^2 - \mu_t + (1 - \alpha) \mu_{t-1} + \alpha \mu_{t-2} \\ &+ \beta \left(\frac{\theta}{2} \mu_{t-1}^2 - \mu_{t-1} + (1 - \alpha) \mu_{t-2} + \alpha \mu_{t-3} \right) \\ &+ \beta^2 \left(\frac{\theta}{2} \mu_{t-2}^2 - \mu_{t-2} + (1 - \alpha) \mu_{t-3} + \alpha \mu_{t-4} \right) \\ &+ \beta^3 \left(\frac{\theta}{2} \mu_{t-3}^2 - \mu_{t-3} + (1 - \alpha) \mu_{t-4} + \alpha \mu_{t-5} \right) \end{aligned}$$

Voličovo rozhodování

Voliči jsou dozadu-hledící (**backward-looking**) ve dvou dimenzích:

- počet hlasů závisí na politikových výkonech v minulosti
- očekávání růstu peněžní zásoby závisí pouze na minulých hodnotách tempa růstu peněžní zásoby

Politikovo rozhodování

Politik, aby
maximalizoval počet
hlasů ve volbách, tak
zvolí následující
sekvence míry růstu
peněžní zásoby:

$$\mu_{t-3} = \frac{(\beta - 1)(\beta + \alpha)}{\beta^2} \frac{1}{\theta},$$

$$\mu_{t-2} = \frac{(\beta - 1)(\beta + \alpha)}{\beta^2} \frac{1}{\theta},$$

$$\mu_{t-1} = \frac{\beta + \alpha - 1}{\beta} \frac{1}{\theta},$$

$$\mu_t = \frac{1}{\theta}.$$

Fungování modelu

- 1) Těsně před volbami vláda stimuluje ekonomiku pomocí expanzivní monetární politiky a nezaměstnanost klesá v důsledku vysokého neočekávaného růstu peněžní zásoby.
- 2) V období těsně po volbách, kdy se začne projevovat vyšší inflace, vláda otočí. Způsobí recesi pomocí restriktivní měnové politiky, aby srazila inflační očekávání.
- 3) Politik udržuje během volebního období úroveň ekonomické aktivity nízkou, aby udržel nízké inflační očekávání až do období těsně před volbami, aby hospodářské oživení (způsobené překvapivou monetární expanzí) mohlo být dosaženo za cenu relativně mírného nárůstu inflace.
- 4) V dalším volebním cyklu se celý postup opakuje

Zhodnocení modelu

Politik kontroluje CB → neslučitelné s
konceptem **nezávislosti CB** → ale, kroky
CB mohou být ovlivněny vládní politikou

Dalším problémem je předpoklad
neracionálních očekávání voličů

Důsledky adaptivních očekávání

Voliči jsou **naivní** jak ve svých inflačních očekáváních, tak v hodnocení politiků.

I když volič zažil politickou oportunistickou manipulaci v minulém období, znovu na ní skočí v současném období.

Pokud voliči pochopí princip této politické strategie, model přestane fungovat

Jak z toho ven...

Jeden možný způsob argumentace je, že často pozorujeme situaci, kdy politici jsou schopni „přehrát“ voliče.

Proto i když tuto situaci nejsme schopni vysvětlit z pozice racionálních očekávání, bereme jí prostě jako empirický fakt.

Ovšem logičtější bude zdůvodnění, že prostě nerozumíme chování voličů → potřebujeme lepší teorie/model

7.3.b EMPIRICKÉ TESTY NORDHAUSOVA MODELU

Výsledky empirických testů

- všeobecně špatné výsledky
- jak na datech USA, tak na datech dalších zemí
→ **minimální podpora** pro Nordhausův cyklus v nezaměstnanosti a (v menší míře) inflaci
- O něco lepší empirické výsledky při měření vlivu politického cyklu na nástroje hospodářské politiky (fiskální transfery)

Alesina-Roubini-Cohen (1997):

- *Data: USA 1949 - 1994*
- Ve volebním roce byla míra reálného **růstu** HDP pouze slabě nadprůměrná (3,66% x 3,17%), míra **nezaměstnanosti** také pouze slabě podprůměrná (5,66% x 5,81%) a míra **inflace** byla prakticky shodná s průměrem (4,07% x 4,03%) → Interpretace: **neexistence** přesvědčivého důkazu manipulace cyklu ve volebním roce
- Naměřený rozdíl mezi průměrným tempem reálného růstu mezi první a druhou částí volebního období (2,76% x 3,59%) → Interpretace: určitá podpora pro cyklus v rámci celého období

Republikáni x Demokrati

- Reálný **růst HDP** je výrazně vyšší v druhém (5,73% x 0,03%) a třetím roce vlády Demokratů oproti Republikánům (4,8% x 2,79%).
- **Nezaměstnanost** je v druhém, třetím a čtvrtém období za Demokratů výrazně nižší než za Republikánů a obzvláště v roce tři a čtyři je rozdíl výrazný (4,69% x 6,43%)

Testy PBC

Autoregresivní specifikace:

$$y_t = \sum_{i=1}^s a_i y_{t-1} + b_0 + \sum_j b_j x_{jt} + dPDUM_t + \varepsilon_t$$

y HDP

x_iostatní ekonomické veličiny, které mohou ovlivnit *y*
PDUM.....umělá politická proměnná

Alesina, Roubini, Cohen (1992, 1997)

- data: 18 zemí OECD
- žádné statistický významné potvrzení Nordhausova cyklu pro výstup a nezaměstnanost,
- ale v některých specifikacích významné pro inflaci → inflace často vykazuje povolební skok

Oportunistický cyklus v MP

Monetární politika (MP): statisticky významný politický vliv na vývoj M1 → tempo růstu peněžní zásoby větší v roce před volbami (USA). Termín voleb má vliv na vývoj měnových agregátů.

Žádný statisticky významný rozdíl pro vládu demokratů x republikánů.

Interpretace

- Z empirických ověřování Nordhausova modelu vyplynul paradox. Změny v reálné produkci (nezaměstnanosti) nebyly politickým cyklem ovlivněny, zato inflace ano. Jak je to možné?
- Možnou interpretací je, že ve volebním roce Fed (CB USA) akomoduje fiskální politiku vlády. → Beck (1987)
- **Proč to dělá?**

Proč monetární politika před volbami akomoduje fiskální expanzi?

- Navrhovaným vysvětlením tohoto fenoménu není argument, že by se CB snažila dopomoci znovuzvolení politikovi v úřadě.
- Spíše se jako logičtější zdá vysvětlení, že CB se snaží ve volebním roce nezavdat příčinu ke kritice, že zhoršila výkonnost hospodářství (nezaměstnanost) → „**laying low**“
- Wooley (1986): Viditelné kroky monetární politiky ve volebním roce jsou s daleko větší pravděpodobností expanzivní než restriktivní → monetární politika tak vykazuje rysy politického oportunistického cyklu z důvodu akomodace fiskální politiky

Oportunistický cyklus v FP

Fiskální politika (FP): nejprůkaznější ekonometrické prokázání politického cyklu, jak v USA, tak v dalších zemích.

Politický-rozpočtový cyklus: předvolební manipulace s fiskálními transfery.

Opět žádný významný rozdíl mezi vládou demokratů x republikánů.

Shrnutí empirických výsledků

- Výsledky empirických studií naznačují určitou předvolební manipulaci s hospodářskou politikou a možný dopad těchto manipulací na inflaci, ovšem nikoliv na ekonomickou aktivitu (nezaměstnanost)
- Výsledky empirických studií nepotvrzují logiku Nordhausova modelu. Spíše naznačují fiskální předvolební manipulaci se současnou monetární akomodací.

Proč ale není ovlivněna nezaměstnanost?

Interpretace (1): Oportunistický cyklus jak ve výsledcích, tak v nástrojích je empiricky slabě podložený, možná vůbec neexistuje → proč, když se voliči zajímají o agregátní ekonomické výsledky? → je extrémně obtížné načasovat politickou manipulaci hospodářství takovým způsobem, aby se výsledky nedostavily buď příliš brzo nebo příliš pozdě → **závěr:** politici oportunistickou manipulaci neprovádějí

Proč ale není ovlivněna nezaměstnanost?

Interpretace (2): Akceptace ekonometrického prokázání politického cyklu v nástrojích a inflaci → Proč tedy nefunguje v ovlivnění reálné ekonomické aktivity → a jak potom mohou být ovlivněny výsledky voleb?

Změny inflace, pokud by byly anticipované, se nemusí projevit v ovlivnění indikátorů reálné produkce. Fiskální expanze (ať anticipovaná nebo ne) by ovšem reálný HDP ovlivnit měla!

Co s tím? → možná **zdůvodnění**: Reálný HDP je ovlivněn, ale výsledný efekt je statisticky slabý; fiskální expanze se promítá do růstu inflace; transfery mají voličům spíše něco signalizovat než jim zvýšit důchod.

7.4. IDEOLOGICKÝ POLITICKÝ CYKLUS

Modely PBC

Oportunistické modely → přepokládají
homogenní voliče

Ideologické modely → předpokládají voliče s
heterogenními zájmy (preferencemi)

Hibbsův model ideologického PBC

- Hibbs (1977, 1987)
- **Východisko:** politické strany mají odlišné názory na hospodářskou politiku → především pak mají odlišné preference ohledně inflace a nezaměstnanosti, a to jak v konečných cílech, tak v relativní váze odchylek inflace a nezaměstnanosti od cíle
- Tyto politické strany reprezentují skupiny obyvatel s rozdílnými názory ohledně nákladů inflace a nezaměstnanosti

Proč levice prosazuje nízkou nezaměstnanost?

Demokratická strana reprezentuje voliče spíše nižších vrstev, kteří vlastní především lidský kapitál, a proto jsou postihováni více náklady nezaměstnanosti.

Republikánská strana reprezentuje spíše voliče vyšších společenských vrstev, kteří vlastní finanční kapitál a jsou postihováni náklady inflace.

Proto voliči demokratické strany mají větší averzi k nezaměstnanosti a menší k inflaci než voliči republikánské strany.

Ztrátová funkce politické strany

$$L_t^j = \frac{(U_t - \tilde{U}^j)^2}{2} + \theta^j \frac{(\pi_t - \tilde{\pi}^j)^2}{2}$$

..pro **politickou stranu j**, kde

$\tilde{\pi}^j$ cílová hodnota strany pro inflaci

\tilde{U}^j cílová hodnota strany pro nezaměstnanost

θ^j relativní váha, kterou strana klade na odchylky inflace ve vztahu k odchylkám nezaměstnanosti

Politické strany v Hibbsově modelu

Dvě politické strany:

Levicová (L) a Pravicová (R)

Tyto strany se mohou následně lišit v cílech:

- a) Levice může mít nižší cíl v nezaměstnanosti
- b) Levice může přisuzovat vyšší váhu odchylkám nezaměstnanosti od cíle než odchylkám inflace od cíle
- c) Levice může mít vyšší cíl v inflaci

$$\tilde{U}^L \leq \tilde{U}^R$$

$$\theta^L \leq \theta^R$$

$$\tilde{\pi}^L \geq \tilde{\pi}^R$$

Předpoklady Hibbsova modelu

Očekávání **nejsou racionální**

Fluktuace ekonomické aktivity vyvolané ideologickými (stranickými) rozdíly jsou vytvářeny posunem po Phillipsově křivce → Levicová strana bude během své vlády prosazovat více expanzivní měnovou politiku.

Stejně jako v Nordhausově modelu je klíčovým předpokladem, že i přes formální nezávislost CB, monetární politika sleduje zájmy vlády u moci.

Fungování Hibbsova modelu

1) Phillipsova křivka:

$$U_t = -\pi_t$$

2) Předpoklady rozdílu
mezi Levicí a Pravicí:

$$\tilde{U}^L < \tilde{U}^R, \tilde{\pi}^L > \tilde{\pi}^R, \theta^L = \theta^R$$

3) Optimální **míry**
nezaměstnanosti:
($U^L < U^R$)

$$U^L = \frac{1}{1 + \theta} (\tilde{U}^L - \theta \tilde{\pi}^L)$$

$$U^R = \frac{1}{1 + \theta} (\tilde{U}^R - \theta \tilde{\pi}^R)$$

Politický cyklus

Cyklus ve vývoji nezaměstnanosti a inflaci bude způsoben **střídáním politických stran** u moci.

Pokud bude u moci Levice bude nezaměstnanost nízká, pokud Pravice, potom obráceně.

Strany mají odlišné makroekonomické cíle → cykly v jejich vývoji odrážejí cykly, ve kterých se strany střídají u moci.

Kritika Hibbsova modelu

Opět **neracionální očekávání** → monetární politika musí spoléhat na „pomýlená“ očekávání, aby dosáhla reálných efektů.

Co kdyby, ale byla využívána **fiskální politika** (transfery) → Ta bude mít efekt i anticipovaná, navíc oproti oportunistickým modelům dává smysl jako dotace vlastním příznivcům.

Popřípadě **kombinovat** oportunistické a ideologické motivy při fungování modelů ... Frey-Schneider (1978)

Otázka

Hibbsův model zachycuje mechanismus vytváření makroekonomických cyklů v důsledku střídání politických stran u moci.

Spoléhá ovšem přitom na neracionální očekávání a pohyb podél dlouhodobě klesající Phillipsovy křivky.

*Jak by fungoval ideologický cyklus ve světě
racionálních očekávání?*

Alesinův model

- Alesina (1987, 1988)
- Implementace racionálních očekávání do Hibbsova modelu
- Idea: Zdrojem fluktuací jsou rozdíly v makroekonomických cílech politických stran + **nejistota** ohledně výsledku voleb

Předpoklady Alesinova modelu (1)

- 1) Phillipsova křivka s inflačními očekáváním: $U_t = -(\mu_t - \mu_t^e)$
- 2) Politici jsou ideologičtí, žádné oportunistické motivy
- 3) Racionální očekávání: $\pi_t^e = E_{t-1}(\pi_t)$

Předpoklady Alesina modelu (2)

Předpokládáme, že **volby** se uskutečňují každé druhé období → volby v t ; $t+2$; $t+4$...

Inflační očekávání ve volebním roce se utvářejí ještě **před** volbami.

V závislosti na očekávané inflaci politická strana zvolí svoji optimální politiku: π_t^L nebo π_t^R

Role nejistoty

Pokud by byly výsledky voleb předem známy, žádný cyklus by nebyl → pokud by bylo jisté, že vyhraje levicová strana, očekávání by se rovnaly optimální míře inflace levicové/pravicové strany. Vytvoření cyklu způsobí **nejistota** ohledně výsledku voleb.

Očekávání

Jak se ve světě nejistoty ohledně výsledku voleb zformují inflační očekávání.....?

$$\pi_t^L > \pi_t^e > \pi_t^R$$

Fungování Alesina modelu (1)

Pokud volby vyhraje **Levice**:

...tak na počátku jejího funkčního období bude konjunktura s vyšší inflací a s nezaměstnaností pod přirozenou mírou.

Pokud volby vyhraje **Pravice**:

...potom na počátku jejího funkčního období vypukne recese s nižší inflací a s nezaměstnaností nad přirozenou mírou.

Fungování Alesina modelu (2)

V **druhé části** funkčního období nebude žádný rozdíl v úrovni ekonomické aktivity, ať vládne Levice nebo Pravice.

Očekávaná inflace se bude rovnat skutečné (vyšší pod Levicí, nižší pod Pravicí) a nezaměstnanost bude na přirozené míře, bez ohledu na to, která strana je u moci.

Důsledek Alesina modelu

Cyklus ve vývoji makroekonomických veličin se vytváří nikoliv před volbami z oportunistických důvodů, ale **po volbách** z ideologického důvodu implementace preferované politiky (a změny očekávání z π_{t+1}^e na π_{t+1}^L nebo π_{t+1}^R)

Problémy Alesina modelu

- **Mikroekonomické základy:** Je krátkodobá Phillipsova křivka s inflačními očekáváním skutečně negativně skloněna? A proč? (pracovní smlouvy)
- **Cíle stran:** Jak se utváří (a mění) cíle politických stran v inflaci a nezaměstnanosti?

7.4.b EMPIRICKÉ TESTY IDEOLOGICKÝCH MODELU

Teoretické předpovědi

Hibbsův model:

- nezaměstnanost by měla být nižší při levicových vládách
- inflace nižší při pravicových vládách

Alesina model:

- expanze na počátku levicové vlády, recese na počátku pravicové vlády
- odchylka nezaměstnanosti od přirozené míry tím větší, čím větší je volební překvapení
- žádná odchylka nezaměstnanosti od přirozené míry pokud o výsledku voleb nebyly pochyby
- žádná změna nezaměstnanosti v druhé části funkčního období
- vyšší inflace za levicových vlád po celé funkční období

Co na to data...USA (1) - HDP

Vyšší reálný růst **HDP** v druhém a třetím funkčním roce u Demokratů oproti Republikánům.

Čtvrtletní analýza tem růstu – Alesina – Roubini – Cohen (1997):

Demokraté: Tempo růstu se zvyšuje z průměrných 3% p.a. ve třetím čtvrtletí vlády na 6% p.a. v šestém a sedmém čtvrtletí vlády

Republikání: Tempo růstu se zpomaluje z průměrných 3% p.a. ve třetím čtvrtletí vlády na 0% p.a. v šestém a sedmém čtvrtletí vlády.

Následně se tempo růstu snižuje u Demokratů a zvyšuje u Republikánů, takže ve čtvrtém roce vlády (čtvrtletí 13-16) jsou téměř shodné.

USA (2) - Nezaměstnanost

I u **nezaměstnanosti** vycházejí americká data relativně příznivě pro teorie ideologických cyklů, i když méně dobře než u HDP.

Nezaměstnanost je podstatně nižší za Demokratů než za Republikánů v letech 2,3,4 v úřadě, s obzvláště výrazným rozdílem v druhé polovině vládního období, nikoliv v první, jak předpovídá Alesina model.

USA (3) - Inlace

U **inlace** jsou empirické závěry pro ideologický cyklus nepříznivé (obzvláště pro Alesinův model)

Demokraté mají nižší průměrné míry inflace než Republikáni v první polovině svých vládních období, což je přesně opak předpovědi Alesinova modelu.

Možná vysvětlení.....

- a) Inflace následuje stimulaci produktu až se zpožděním?
- b) Akcelerace a zpomalování míry inflace správným indikátorem?
- c) Vnější vlivy (ropné šoky)

Shrnutí empirických výsledků

- Příznivé pro reálný růst, smíšené pro nezaměstnanost, nepříznivé pro inflaci.
- Podobné závěry na panelu 18 zemí OECD 1960-1987
- Jak pro USA, tak další země se zdá být prokázáný ideologický cyklus ve vývoji reálného HDP.
- Výsledky u inflace odporují Alesinově modelu.

Problém Alesinova modelu

Klíčová úloha **nejistoty** ohledně volebního výsledku při fungování modelu → pokud jsou výsledky dobře predikovatelné, model přestává fungovat

Empirické pozorování **neodpovídá** předpovědi, že čím menší/větší překvapení, tím menší/větší změna indikátorů (Johnson 1964 x Nixon 1968)

Všechno jinak....?

Makroekonomický vývoj v USA silně ovlivnily **války** v Koreji a Vietnamu a vysoké výdaje s nimi spojené.

Během válek byli v úřadě výrazně častěji Demokráté.

Ideologický PBC potom jako důsledek „**neekonomických**“ politik

Shrnutí

Empirická data dávají podporu pro existenci ideologického cyklu především ve vývoji reálné produkce.

Méně zřejmé je, který konkrétní model tento jev nejlépe vysvětluje.

Alesinův model s racionálními očekáváním to asi nebude...